

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVII Ч. 38. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 16-го лютого 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

№ 38. Jersey City, N. J., Thursday, February 16, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ НА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОВАЖНИЙ РОЗКОЛ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ПАРТІЇ

ВАШИНГТОН. — Конгресмени з Демократичної Партії мали свій „кокус“, на яким хотіли вирівняти ті різниці, що існують між ними й урядом, та привернути в Демократичній Партії повний спокій. Але розійшлися вони з того „кокусу“ ще більше розділені й огірчені, ніж були перед тим. Були нарікання на президента, що не співпрацює з демократичними конгресменами й не повідомляє їх про те, куди прямує уряд. Конгресмен Кокс сказав, що президент тільки „вимагає від конгресменів співпраці“ та хоче, щоб вони на осліп виконували його волю. Тимчасом „співпраця“ значить, що обі сторони мають сходитись, нараджуватись що робити й себе взаємно інформувати про розвій подій, говорив Кокс. Конгресмени заявляли, що коли далі так піде, то в 1940 році Демократична Партія програве.

А. Ф. П. ЗА ПОМІРКОВАНОЮ ПОЛІТИКОЮ.

МАЯМІ. — На засіданні головної ради Американської Федерації Праці висказано побоювання з браком довіри до урядової економічної політики, в якій уряд щедро витрачає державний гріш. Рада висказалася за те, щоб уряд шукав здорових основ до засоблення широких мас в гроші скріплюючи в той спосіб їх покупну силу. А це можна досягнути не здавлюванням приватного бізнесу, тільки заохочуванням його до продукції й розросту. Рада заявила також за те, щоб усталити точні закони, що регулюють промисл і працю, а не наломлювати ті закони так, як це урядові вигідно. Брак ясних законів витворює страх у бізнесі і з черги здавлює розвіт та оживлення, говорив учасник засідання.

500 НОВИХ БОЙОВИХ ЛІТАКІВ КУПУЄ ФРАНЦІЯ.

ВАШИНГТОН. — Французька летунська місія, що перебуває тепер в Америці, закупила в американських фабриках нових п'ятсот бойових літаків, найновішого типу. Про закуп повідомила прилюдно французька амбасада в Вашингтоні.

МІСІЯ ДО ПОЛУДНЕВО-АМЕРИКАНСЬКИХ КРАЇВ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд заявив, що висилає до південно-американських країв своїх військових, летунських і морських відпоручників, які разом з місцевими американськими амбасадатами будуть протидіяти прониканню Німеччини й Італії в тих краях. Також уряд висилає до портів південно-американських країв свої три найкращі військові кораблі, в цілі скріплення приязних відносин до Злучених Держав.

АРГЕНТИНА ЗМЕНШИЛА АМЕРИКАНСЬКИЙ ІМПОРТ.

БУЕНОС АЙРЕС. — Аргентинський уряд офіційно повідомив, що він зменшує імпорту з Злучених Держав Америки на 40%. Як причину зменшення уряд подав те, що торговельний баланс між Америкою і Аргентиною був від'ємний для Аргентини, бо Америка менше купувала, ніж продавала. Тому треба було зрівноважити бюджет обмеженням американського імпорту.

СПРАВА ГАЙНСА МУСИТЬ ВИРІШИТИСЬ В СУДІ.

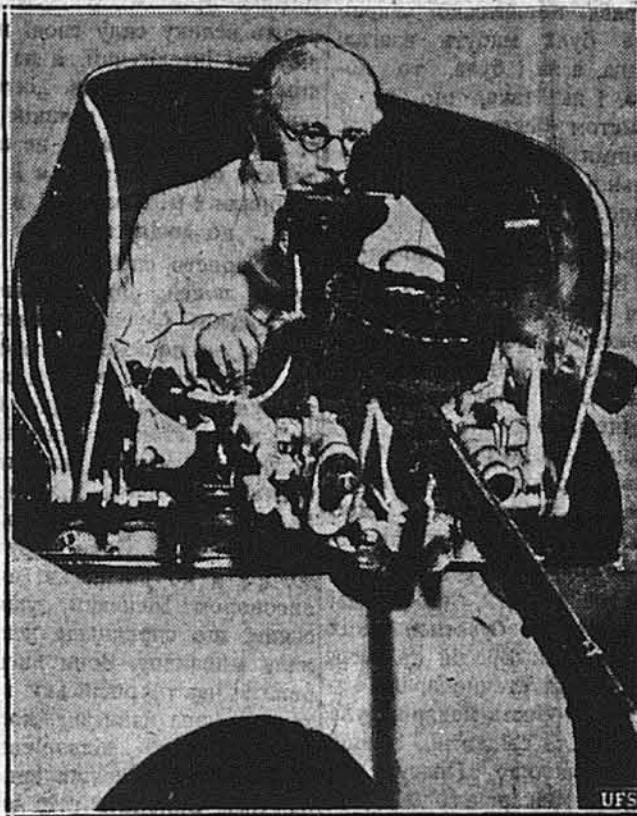
НЮ ЙОРК. — Адвокат судженого тепер політичного лідера Гайнса, зв'язки з ракетними, чотири рази вносив прохання до суду, щоб ту справу викинути з суду, бо замаго є доказів. Але суддя відкинув прохання і розправа буде продовжатися до кінця.

ПРИДУМАЛИ НОВУ МЕТОДУ ВИДОБУВАННЯ МІНЕРАЛІВ.

НЮ ЙОРК. — На з'їзді металургічних інженерів і промисловців Е. Дюпонт виголосив доклад, в якому сказав, що винахідникам вдалося знайти нову методи видобування заліза з залізної руди, а також антрациту. На основі тої методи на 400 разів подешевіє спосіб видобування згаданих мінералів, та продовжитися з 35 літ до сотки літ життя теперішніх американських копалень. Крім того на основі тої методи будуть швидко видобувати вугіль з тих куп відпадків, що накопичились в копальневих околицях.

ЗБАНКОТУВАВ БАНК.

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Тут збанкрутував великий банк, званий „Тайтел Гаранті енд Трост Компані“, з 38 мільонами доларів майна. Вкладки депозитерів в до висоті п'ять тисяч доларів, були забезпечені в федеральній системі і уряд почав вже їх виплачувати депозиторам. Тільки 400 депозитерів, що мали повище п'яти тисяч, будуть мати труднощі в відзначенні своїх вкладок.

ПОПРАВЛЯЮТЬ ВІЙНУ.

Англійський повітряний міністер, сер Кінгслі, під час своїх відвідин у фабриці літаків у Толворті, в Англії, оглядав цю автоматичну панцирну захорону для стрільців на бомбових літаках. Самий міністер дав почин до цього винаходу, коли під час одної з своїх попередніх відвідин заявив інженірам, що стріляючий з машинового кріса летун повинен мати захорону, якщо він має добре стріляти.

НЕ ХОЧЕ ЖИДИВСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ.

Посол Г. Е. Брунелл, промовляючи дня 25-го січня ц. р., в домініантній парламенті заявив, що він рішучо противиться так масовій як і не масовій жидівській імміграції до Канади. Брунелл казав: „Я не маю упередження до жидівської раси, однак як що жиди, справделливо чи не „справделливо, викликають у інших краях великі труднощі, то ми повинні бути осторожні. Жиди майже все життя по містах, а це значить, що вони будуть на допомозі або забереуть працю від других робітників, а я не хотів би бачити, щоб якийсьбудь іммігрант, жид чи не жид, відбирав роботу від канадійця“.

ПАМ'ЯТНИК ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО.

На ринку в Потилічах, равського повіту, напроти нової церкви вибудовано пам'ятник-монумент князю св. Володиміру Великому, долота артиста-різьбара Андрія Коверта. Пам'ятник має коло 4 метри висоти. В той спосіб утримується торжество 950-ліття хрещення Русь-України.

КАНАДІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ ШУКАЄ ЗА ШПІОНСЬКОЮ ШАЙКОЮ.

Преса пише, що з фабрики амуніції в Ганові, Онт., викрадено 24 бомб для літаків. Під замітом викрадення арештовано 21-літнього робітника фабрики, в якого домі знайдено одну бомбу. Поліція схильна думати, що цей робітник переховував бомбу у своїй хаті як „сувенір“. Зате непокоїть випадок з іншою бомбою, яку знайдено на дорозі близько американської границі. З того вносять, що бомбу везла чужа шпійонська шайка і з обави перед трупом на границі викинула її з автомобіля на дорогу.

КАНАДІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ БОЙТЬСЯ НАПАДУ НА КАНАДУ.

Е. К. Ештон, генерал-майор, уступаючий шеф канадського генерального штабу, заявив минулого вівторка в Вінніпегу, що він побоюється нападу військових кораблів на канадське побережжя, на випадок вибуху війни. Цей напад може наступити при допомозі несприятельських кружків або навіть при допомозі торговельних кораблів, у зброєних у гарматах або при допомозі привезених на кораблях літаків. Ештон відбуває саме інспекцію канадської сталі армії, з припоручення міністерства військової оборони. Він звинувачує вінніпегських бізнесменів, щоб співпрацювали в уможливленні своїм робітникам вступати до міліції і відбавати річний військовий вишкіл по таборах.

ВИДАТКИ НА ПРИЙНЯТТЯ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ.

\$425,000 будуть коштувати домініантний уряд відвідин королівської пари. Ухвалу такої суми від парламенту на згадану ціль зажадав у минулому середу державний секретар.

ПОЛЬСЬКИЙ НАЙВИЩИЙ СУД ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Польський найвищий суд у Варшаві рішив, що українські священники в Галичині мусять вести метрики по польськи. Цим суд хоче спішити судові процеси в Галичині проти українських священників, в яких за метрику багатьох українських греко-католицьких священників засуджено на торму.

ЗНОВУ РИМО-КАТ. ПАРОХІЯ В СХ. ГАЛИЧИНІ.

З днем 15-го грудня 1938 р. створили нову римо-кат. парохію в Галичині, повіт Бродів.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ РЕЗЕРВАТ У ГОРАХ САЯНУ.

Советська преса подає, що в ланцюзі гір Саяну на Сибірі повстав один із найбільших у світі заповідників.

Над непрохідною тайгою вирости хмародерні вершки, що їх ціле літо покривають білі плями вічних снігів. Від початку вересня сніг покриває ті верхи вже грубою верствою. Прегарні гутарські озера обведени ланцюгом лісних гір — це улюблене місце реніферів. Полонини прикриває величезна трава, що в ній навіть вершник може схитися. Вище тягнеться тундра й косяковина, гірські річки з кришталіно-холодною водою, малі озера, що в них м'яються стада диких гусей. Часто можна стрінути хатинки, що їх покинули пустельники-мандрівники. До тих хат підходять звірята, шукаючи соли. Гори є прибіжищем для різного роду звірини: медведя, зубра, дикого реніфера, лося й соболя.

Соболя, що його майже зовсім винищили в цілому світі, можна там ще доволі часто стрінути. Футро цієї звірини займає на світовому ринку такі місця, як нпр. брилянт серед дорожніх каменів. Щоб зберегти соболя від певної загибелі, створено в горах Саяну величезний гірський заповідник, який займає простір 1,100,000 га.

Заповідник у горах Саяну є одним із найбільших советських 35 заповідників. Щодо величини, він уступає лише Сигото-алпському заповіднику на Далекому Сході.

40 ЧЕРВОНИХ ШКІЛ У МІСТІ.

Організація Жінок Торонта ухвалила резолюцію до міської ради, домагаючись замкнення всіх шкіл, у яких учать комунізм і безбожництво. Таких шкіл начислено сорок у місті, включно українські в Турфломках. Бувши мейор Торонта, Стюарт пропонує заведення шкіл при церквах і божницях, деб чужинцям викладали засади британського громадянства. Акція проти комуністів зачалась.

РАБІНДРАНАТ-ТАГОРЕ МАЛЯР.

У Лондоні відчинили виставу майярських праць славного індійського поета й письменника, лауреата нагороди Нобеля, Рабіндраната-Тагоре. Великий поет, що має тепер 90 літ, зачав малювати шойно 12 літ тому. Тому кілька літ дещо його малюнків виставили були в Лондоні. Ці рисунки викликали чималий відгомін у французьких кругах майярів, творця, щоб виставив їх у якійсь намовляти старенького Франції.

ГОДУЮТЬ ДИТИНУ КУЛЬОЧКАМИ БАВОВНИ.

18-місячна Тереса Галарно в Монтреалі проковтнула недавно отворену подвійну шпильку (сейфіт пин). Лікарі не хотять переводити операції шпильки і дають їй з кожною ідою кульочки з бавовни. В той спосіб надіють лікарі усунути шпильку з шлунку дитини через обмотання її бавовною.

ПОХОВАЛИ ПАПУ

ВАТИКАН МІСТО. — Домовину з тлінними останками Папи Пія XI-го поховано в гробниці під церквою св. Петра. Пожоронний обряд був такий самий як на похороні кожного вірного. В процесії взяли участь дипломати, кардинали, найближча родина й високо поставлені особи. Але все те мало приватний характер. Попередніми днями, коли тіло Папи було виставлене для загальних відвідин, віддало помершому останню прислугу коло 2,000,000 людей. При похороні було 37 кардиналів. Цивільні особи були в вечірніх одягах — в жалобі.

ЖДУТЬ НА ДИМ З МАЛОЇ ПЕЧІ.

ВАТИКАН МІСТО. — Ціла увага, як поховано Папу, звернена тепер на те, хто буде новим головою Католицької Цркви. А тим самим кожний пригадає собі невелику залізну п'іч, яка тепер знаходиться в Сикстинській Каплиці, в якій будуть палити картки, на яких кардинали подаватимуть голоси при виборах Папи. Картки палять за кожним голосуванням. Як вийде чорний дим, значить Папи ще не вибрано. В такому випадку до карток додають трохи соломи і дим чорний. Колиж вибрано Папу, тоді палять тільки самі картки і дим виходить білий. По тим численна публіка, що облягає звичайно Церкву св. Петра, пізнає, що вже є новий Папа.

ПОЛЬЩА ПОКЛИКУЄТЬСЯ НА ПІЯ ХІ-ГО.

ВАРШАВА. — Уся польська преса далі називає помершого Папу Пія XI-го „Польським Папою“. А Польська Агенція Телеграфічна розсилає по світі останню розмову польського амбасадора в Ватикані Длугошевського з помершим Папою. Та розмова мала бути 28. січня 1939 року. У тій розмові, як її розголошує Польська Агенція, Папа мав сказати: „Три роки перебув я у вашім краю, три роки був у поляком, і там зістав я висвячений єпископом. Пізнав я там дуже добре ваше великого маршала. Свого часу забрав мене Йосиф Пілсудський до Вильна. Два дні й дві ночі перебув я з ним на при надзвичайно цікавій розмові. Міг би вам розповідати про нього без кінця: була це надзвичайна людина“. Та найважливіше для цієї урядової польської агенції є те, що Папа заповів польському амбасадорові, що „в тих тяжких часах Польща може, а навіть повинна відіграти велику роль у приверненні світа до рівноваги“.

ВАТИКАНСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

ХУСТ. — Пресова Служба К. У. подає, що „Осерваторе Романо“ з 19. січня обговорює досить широко українську справу. Підкреслює, що в Карпатській Україні не вважають автономію за концесію, але за природне право, бо самостійність України ґрунтується на етнічних, культурних, географічних та господарських домаганнях. Часопис хвалить швидко і конструктивну працю влади Карпатської України і її прем'єра.

ПОЛЬЩА І НІМЕЧЧИНА.

ВАРШАВА. — Німецький амбасадор фон Мольтке зложив у міністерстві справ заграничних гостру ноту, якою клеїмуть масові арешти німців у Польщі. Ця справа може відбитись дуже погано на польсько-німецьких відносинах.

ПРОТИ СОВЕТІВ.

ТОКІО. — В палаті послів виголошено дуже гострі промови, звернені проти Советів. Бесідники домагалися загарбання советських посістей в Камчатці й в Сахаліні, що потрібні Японії для риболовлі чи інших цілей. Промови мали військовий настрій. Та думають, що це зроблено навмисне, щоб настрашити Совети і добути від них мирною дорогою деякі територіяльні уступки.

ДЕНЬ 6-ГО БЕРЕЗНЯ.

ПАРИЖ. — Французькі газети далі підкреслюють, що день 6. березня буде дуже важним. Він можливо вирішить, чи буде цього року війна. У тім дні буде скінчена німецька мобілізація, яка ведеться тайно. Тоді буде 1,500,000 німецького війська, готового до наступу.

ЗАЛІЗНА ГВАРДІЯ І — КАРПАТСЬКА УКРАЇНА.

БУКАРЕШТ. — Під час летунської катастрофи стверджено, що хотів втекти літаком з Румунії Дмитро Дімітреску, провідник Залізної Гвардії, якого приказано було арештувати. Пілот зізнав, що літак мав осісти в Хусти, та що там мав висісти Дімітреску. З цього заключають, що певно існує в Карпатській Україні Румунський Легіон, зложений з членів Залізної Гвардії, в такий самий спосіб, як давніше існував в Німеччині Австрійський Легіон.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з п'ятиці (з англійською частотою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КРАЙ КЛИЧЕ

Як подає телеграма з Праги, українські газети на Карпатській Україні подали заклик уряду Карпатської України до українців по всьому світу. Телеграма подає коротко зміст цього заклику. Суть у тому, що уряд Карпатської України має величезні видатки, що виносять річно коло 300 мільйонів чеських корон (понад 10 мільйонів доларів). Край самий може покрити з цього видатку лише одну п'яту частину, себто коло двох мільйонів доларів. Чотири п'яті частини уряд мусить знайти десь поза краєм. Отже він звертається до української імміграції, головню української еміграції в Америці, щоби вона покрила недостаючу частину видатків уряду Карпатської України.

Такий зміст заклику уряду Карпатської України, за заподанням кореспондента „Нью Йорк Таймсу“. Сумніватися в правдивість донесення нема причини. Кожна точка донесення правдоподібна: і видатки уряду, і податкова неміц населення, і заклик уряду до українців у всьому світі.

Звідки повстали великі фінансові потреби, звісно: краєві забрано головні міста, в котрих були урядові будинки; йому забрано головні залізничні лінії й лишено просто без модерних комунікаційних засобів. Край не має багато плодючої землі ні вже розвинених природних багатств. Населенню важко проживитися.

Фінансові потреби уряду зовсім ясні. Йому треба виставити відповідні приміщення для урядових бюро. Йому треба виставити будинки для приміщення не лише своїх установ, але й шкіл, шпиталів та неурядових, але необхідних громадських установ. Йому треба виставити дороги, провести автобусові й залізничні лінії. Багацько видатків є впливом заведення старої Мадярщини й недавньої Чехословаччини. Багацько видатків є впливом важкого міжнародного положення країни; запосагання Мадярщини й Польщі на Закарпаття ставить перед урядом важкий обов'язок подбати за оборону краю. Ці хитрощі будуть використовувати важке економічне положення уряду й населення, щоби ширити серед населення мадярофільську й польонофільську пропаганду.

Ця польонофільська, а передовсім мадяронська пропаганда певно буде працювати й серед української імміграції в Америці за те, щоби українська імміграція такої допомоги Карпатській Україні не дала. Звичайно, явно ця мадяронсько-польська інтрига не виступить, але буде закриватися маскою рускості, руснацтва, автохтонства, єдності з далекою Москвою, може навіть славянофільства. Перед свідомою частиною української імміграції стоїть завдання здерти цю маску з мадяронської пропаганди й, показавши її справжню обличчя, повести імміграцію на допомогу краєві, з котрого вона вийшла й до котрого вона певно має живі почуття любові.

ГІТЛЕР, ЧЕХИ, КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

(Надіслана стаття).

Недавно тому видала одна італійська газета карту географічну (мапу), в якій представлено, на які землі в Європі має Італія претенсію. До них втягнуто Савой (звідки походять теперішні італійські династія і навіть італійський герб) і Ніццу (де уродився герой італійської соборності Гарібальді) разом зі своєю надморською областю, і частину Франції понад Роданом аж до Авініону (де в 14. віці сиділи папи римські), а також і остров Корсику, на котрій родився великий французький цісар Наполеон, що був італійцем та звався фактично „Буонапарте“, і котра є дійсно замешкана італійцями. Не говоримо тут про Туніс в Африці, який також є на тій мапі представлений яка вже італійський.

Та мапа викликала страшенне обурення і крик у французькій пресі, а то тим більше, що в Іспанії відноситься до побіди генерала Франко, при великій допомозі італійського війська, присланого Мусолінієм.

Італійці очевидно не так легко заберуться з Іспанії домі, але полишаться і надалі в Іспанії, загрожуючи Франції від західної границі. Ця географічна карта є мабуть лише страхопудом виставленим проти французів, бо італійцям в дійсності розходиться більше про Туніс та уступки у справі Абіссинії.

Та в політиці іде історія зубчастими колесами. Коли Гітлер обсадував Австрію — Мусоліні стояв на границі з крісом, але не перешкаджав йому. Тоді телеграфував Гітлер до італійського шефа міністрів: „Мусоліні! Я Вам цього ніколи не забуду!“

А не минув ще й рік, коли Гітлер опинився перед сповненням цього зобов'язання.

Недавно були дуже щирі переговори між Німеччиною і Францією і Гітлер заявив, що він до неї не має ніяких претенсій. Але тепер змушений заявляється по стороні Італії, якої союзник.

Навіть пишуть, що він вже й вислав військо до італійського Триєсту, щоби було готове до заладовання на кораблі.

Але таке заангажування на рік Італії, пише світова преса, сплине пляни Гітлера в справі Сходу Європи, бож годі на всі боки ангажуватися. І ось тому, як пишуть, Гітлер вже дав при одній нагоді до зрозуміння, що боротьба з Сове́тами розпочнеться мабуть аж за 2—3 роки. А що мусить те-

пер дати поміч Мусолінієві, то й мусить забезпечувати собі східні границі Німеччини. Чехословаччина є вже так як по боці Німеччини. Ішло те-пер про Польщу.

І ось німецький міністер справ закордонних Рібентроп поїхав особисто до Варшави в гості до міністра Бека. Що вони там говорили — не знають, бо з урядових звісток нічого позитивного, ясного довідатись не можна.

Справа Карпатської України, не була мабуть взагалі торкана, а як і була, то по-біжно, і як така, що не є предметом біжучої політики. Іншими словами справи „спільної границі“ — не порушувано.

Перебалакування Рібентропа з Беком мали на меті уговорення Польщі в справі евентуального походу Гітлера на Схід, як і в справі спільної границі між Мадярщиною і Польщею.

Одначе поміч Гітлера Мусолінієві стараються тепер використати — чехи. І то так, щоби ослабити українство в Карпатській Україні.

Бо треба знати, що Празі було гірко позбавитися таких приятелів як Бродій та Фенцік. Але остаточно зрада капітанів на користь мадярів була вже занадто евідентно. І лише це привело до Праги, що владу на Закарпатті віддали в руки українців.

Але тепер знову стає Празі жаль старих приятелів, яким тільки соток тисячів напали в їх бездонні „кармани“. Тай інтриги різних Кирилів Вальницьких — екскомуністів й інших капітанських агентів, роблять також своє! Наслідком впливів тих чорних сил було й іменований генерала Прхали третім міністром для Карпатської України.

Яком правом? Чейже Карпатська Україна є українською і цього факту не можна заперечити. А коли такі як Беран таки не хотять признать цього факту і цей край як „Подкарпатську Русь“ у-важають за Росію, то хайби назвали третім міністром й москвофіла, але з Карпатської України, а не чеха. Чиж можна було подумати у старій Австро-Угорщині, щоби Відень накинув Будапештові свого, німецького міністра?!

У цьому вже „братя“ чехи пересадили, а коли і з краю і з далекої Америки підніслися проти цього протести — то Прага зачне позови уговуватися, тим більше, що німецька преса одноголосно осудила таке постування Берана і

Праги. Докищо не чути, як ця справа скінчилася, але виходить на яв, що чеське військо поводитиметься в Карпатській Україні, як в якій чужій, шойно здобутий мечем державі.

Навіть одно число „Новой Свободи“ зконфісковано! Яким правом? — питаєте.

Отже правом п'ястука, правом сили.

І тут бачимо велику різницю між поведінням чехів на Словаччині, а на Карпатській Україні. Але це легко зрозуміти: словаків є два мільйони, а наших, вже з тими, що прилучені до Словаччини, ледви 700,000. Крім того — словаки мають велику силу своєї патріотичної інтелігенції, а на нашій Закарпатті т. зв. „інтелігентів“ це були у великій мірі лді, які донедавна не знали, хто вони власиво є й які говорили і між собою і в родині... по мадярськи!

Це просто спеціальний галунок людей, що виховані в мадярським дусі і уважають просто за пониження говорити „простою“ мовою, а як і пробують говорити „по своєму“, то за свою не признають мову свого народу, але намагаються говорити мовою ніби-то російською, якої однак не знають. Вони беруться говорити по російськи, але з виговором місцевим, українським, що спричинило неможливу мішанину. Вони виговорюють навіть російську мову так, як вона написана, дослідно, навіть не підозріваючи, що це цілком інакше виговорюється. Виходить така комедія, яка би була тоді, коли би хто в цей спосіб читав вголос англійську книжку, як вона написана, а не так, як це наказують робити правила англійської граматики.

Тяжкий, непростий гріх чехів, що вони той „аристократизм“, себто це мадярство (по галицькому „хрунівство“) попирали, тай іще і тепер, при допомозі такого Прхали — дальше хотіли попирати. Як би ішла була на Закарпатті за останніх 20 літ наша культура вгору. Бо було б на Закарпатті інакше, якщо би чехи не пустилися там були на ту підлу політику „розділи і пануй“, якщо би вони (великі демократи!) не попирали були свідомо того хрунівського аристократизму! Цей тяжкої провини годі їм забути. Хай-же ж хоч тепер памятають, що український великий народ є і полишиться їх безпосереднім сусідом, а не москалі.

Іван С.

ЖЕРТВИ НА РІДНИЙ КРАЙ

посилати на таку адресу:

„OBYEDNANYE“

P. O. BOX 122, CHURCH ST. ANNEX, NEW YORK, N. Y.

З СОВЕТІВ

„Комсомолец України“ (17. 12. 38): У Вчорайшньому районі на Житомирщині поставили на нараді райкому пункт про антирелігійну роботу в районі. Одна жінка встала та сказала: Шож ви, давайте серйозніші питання розглядати. За райкомом пішли села. Нігде ні нятку на протирелігійну роботу. Союзи безвірників припинили роботу майже у всіх селах.

Та сама газета пише в іншому місці: в свідомості народу ще живуть релігійні забобони. Чимало колгоспників продовжує далі святкувати церковні свята. Релігійні свята завдають чимало шкоди господарству. В дві свят народ не йде на роботу. Люде потім і гуляють. Релігійні свята насаджують в свідомості народу чужу комуністичну ідеологію.

Вони закликають відмовлятися від боротьби за соціалізм та від поборювання фашизму й націоналізму. Свято Різдва прямо підкреслює все те. В релігійні свята поли та сектанти агітують проти комунізму. Між ними є немало шпигунів чужих держав.

„Комуніст“ (15. 12. 38) подає такі образки: на стації Микитівка лежить хворий колишній славний машиніст Донецької Залізничі В. Я. Лукіяненко. Він комуніст. Ще й тепер вивчає він порадами молодих машиністів. Пенсії в його 75 карбованців. В хаті ні стола, ні стільця ні куска паперу ні олівця.

Інший факт з тієї ж газети: В Семенівському цукроварі Полтавської області підчас одного свята 75 робітників не з'явилися на роботу. Протирелігійної роботи не ведеться. В Полтаві розвалилися безбожницькі гуртки. Доперва тепер зв'язалися за роботу і на скору руку зорганізували в області 227 осередків протирелігійної роботи.

„Комуніст“ (14. 12. 38) пише: у всіх готелях міста Києва є 1,100 місць. З них 200 займають сталі мешканці. Людей до Києва приїждить стільки, що місця нема. До того ще і тими місяцями спекулюють.

Компартія: „Комуніст“ (15. 12. 38) пише: в Сталінській області перевірили пропагандистів комунізму. З усіх 3,905 пропагандистів 2,500 зовсім не підготовані до пропаганди комунізму. В цілій області при районах і по містах є партійні комітети. Перевірили їх начальників. Показалося що лише 4 завідувачі мають відповідну освіту в усіх понад 90.

З армії і фльоти: „Вісті“ (12. 12. 39) подають: в Києві є ко-

ло 18 тисяч осавіохомовців. Організація відірвана від армії. Армія їй не помагає з вишколом членів.

„Кр. Звезда“ (15. 12. 38) пише: В ЛІВО навіть не згадують про змагання в навчальній бійців. Командний склад не помагає підстаршинам добре вишколювати бійців так, щоби вийти першим в змаганнях. В одній дивізії, де такі змагання відбувалися з наказу з Москви, штаб навіть не знав нічого про те. Комісар дивізії також не знав нічого.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Т. С., Філадельфія, Па. — Допис піде. Але останнє речення з адресою належить до оголошення.

І. М., Стемфорд, Конн. — Пришліть витинки з американської газети, коли буде згодка, що концерт відбувся, бо це для нашого вжитку важніше, що й як пише газета про dokonаний факт ніж про те, що має статися.

М. К., Менчестер, Н. Г. — За такими рефератами зверніться до Союзу Українок чи до Українського Червоного Чреста. Є і книжка з промови ми де можна знайти матеріал на такі свята як Шевченка, Листопадове тощо. Це принципіально промови о. Кінаша.

ВЕЛИКИЙ НАРОД! ВЕЛИКИЙ РІК! ВЕЛИКИЙ ЧОЛОВІК!

Все це зійшлося до купи, коли Україна під проводом

гетьмана ІВАНА МАЗЕПИ виповіла Московщині боротьбу на життя й смерть.

Знаменитий український історичний повість

ФЕДІР ДУДКО

описав по майстерськи ці часи в своїй прекрасній повісті

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН

Читач пізнає не лише історію українського народу в цю важливу епоху, але й життя-буття українського народу в усіх його верствах, а передовсім козацтва, що на своїх плечах переносило головну вагу боротьби за самостійність українського народу.

238 сторінок.

З гарними ілюстраціями й окладинкою

роботи артиста М. Бутовича.

Ціна \$1.75.

Замовляйте в книгарні Свободи:

„SVOBODA“ P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

Микола Костомарів.

КУДЕАР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

(6)

В гостях у Курбського були учасники козацької облоги, всі як господар, бажачою війни з Кримом. Кудеар показував перед гостями свою незвичайну силу, але відповідав на допити гостей короткими словами і дивував всіх своєю мовчавістю і сумовитістю.

Але це молодці молодці! — говорили розвеселені у Курбського бояри, — но, чогож він так у землю дивиться?

Горе у нього велике — говорили інші.

Курбський, підлившись, зі звичайною своєю красноріччю, малював перед слухачами будуче торжество покорення Криму. Данило Адашев з жівістю представляв перед гостями, як то він буде в'язати татарських мурз, як го-

судар зїде на білім коні до Бакчисараю, так само, як вїздив у Казань; як зачнуть перемінювати мечети в церкви... Олексія Адашева не було. Він ніколи не являвся на пири, а приятелі його, знаючи це, не сердилися на нього. Всі прикидали говорити з Адашевим лише про справи. Обов'язаний приймати кожного дня просьби, подавані на імя царя, він говорив, що кожна мінута, проведена ним без роботи, є гріхом, бо через це можуть терпіти невинно обиджені і нещасні. Ніхто не бачив цього чоловіка, щоби сміявся, але за те ніхто, що мав причину з жівістю представляв перед гостями, як то він буде в'язати татарських мурз, як го-

**II.
Божевільний.**

Війна тоді з Кримом була найживішою справою московської політики. По щасливим покоренні Казані, по легким опісля покоренні Астрахані, на черзі стояв Крим; Москва збурила вже два розбішські гнізда, що остали з обломків Батиевої держави; лишилося збури третє, найнебезпечніше. Справа була трудна, але за те від успіху можна було надіятися більше, ніж від давних побід. Багато перепон громадилось для виконання великого підприємства, але головна причина була та, що в прибічній раді царя нестало вже давньої одностайності, давньої рішучості, давнього одушевлення.

Десять літ не минуло від той пори, коли ціла Москва з своїм царем ішла на Казань; тоді всіх мужів дорадних і воєнних сполучив священник Вилеєв. Тепер багато зачало змінятися.

Хоч отець Сильвестер все ще не переставав впливати на царя Івана Василевича спасительним страхом. Хоч все ще видавався він цареві чоловіком з вищою силою, але чув-

ство залежності вже давно непокоїло царське серце. З молоком мамки вислав Іван Василевич думку, що він рождений поступати так, як йому захочеться, а не так, як інші порадають; а на ділі він хотів, що він робив усю так, як інші йому підшептували, а головню, як хоче під Сильвестра. Не притомно, а малопомало, немов капля жолобит камінь, свідомість своєї самодержавності звільняла Івана Василевича від гнету, який дав йому неначе зморю сплячого чоловіка. В пору, коли це опісляється, цар Іван боявся Сильвестра, але не терпів його. Сильвестер не годився з багатьма, що було зразу одною й те саме. Царяня Анастасія, гарячо і ніжно любляча свого мужа, не любила Сильвестра: вона бачила і розуміла, як Сильвестер тримав царя в своїх руках страхом, посилаючи йому свисте обявлень; при тім Сильвестер роздразнював нервову і недужу царя тим, що в характері сповідника государя хотів підчинити його супружє життя правилам свого „Домостроя“. Братя царя, Захарія, зневажали Сильвестра після того, коли то вчасі небезпечної думки, що постигла царя Іва-

на, Сильвестер разом з деякими боярами придумав на випадок царської смерті такий порядок управи, щоби охоронити Росію від влади Захаріних вчасі малолітності наслідника престоло. З двох братів царя, Никита, хоч і не любив Сильвестра, але, будучи чесним чоловіком, стримувався від всяких інтриг проти нього; за те другий, Григорій, злий і підступний, не залишив ніяких средств, готов був на всяку чорну клевету, на всякі інтриги. Він наговорив цареві, що Сильвестер прихильно відноситься до честливих забав царського тіточного брата Володимира Андрієвича, немов то стараючись за престол з шкодою прав Іванових дітей. Користуючись набожністю сестри, Григорій Захарін безперестанно намовляв її тягати з собою царя по монастирях, що не хотів Сильвестер, взагалі не люблячий тодішніх монахів-дармоїдів; Григорій звів царя Івана з монахом Григорієм Топорковим, бувшим ростовським єпископом, котрий в тайній розмові з царем заваждав його і дав йому приємну для нього раду: нікого не слухати, а робити так, як захочеться.

Інтриги Григорія і намови любой жінки, хоч настроїли царя Івана ворожо до Сильвестра, то все ще не могли спонукати царя до рішучого розриву з своїм сповідником. Іван любив жінку, на скільки бувають спосібні до любови такі егоїстичні натури. Іван хитався то сюди, то туди. Ось, під впливом жінки і її братів, він розгорується злобою проти Сильвестра, а Сильвестер пригадає цареві, що муж його жінки і навіть ще доки не, немов загально не звиртаючи своєї замітки до царя, що але поступає муж, котрий у всім слухає прямих жінок; тоді Іван перейметься своєю гідністю мужа, зачне сердитися на жінку; але жінка розплачється гіркими слізьми і цар погодиться з нею, а відтак для погодження їй виявить злість до Сильвестра; зразом опісля, після привички, вірити у чудодійну силу Сильвестра і настрашиться своєї смілости і старається погодитися з Сильвестром. Сильвестер вкаже на шчеобудь такого, що можна уважати знаком Божої волі; Сильвестер шчеобудь як раз передкаже і воно так станеться; Сильвестер забере голову цареві якимнебудь текстом, якимнебудь

приміром з біблійної і византійської історії, так, що цар не може проти нього нічого відповісти і хилиться перед мудрістю сповідника.

Можна сказати, що всі інтриги проти Сильвестра до того не могли би були підорвати його могутності, колиб Сильвестер, як перед тим, знаходив собі опору в боярах. Але вже деякі бояри, перед тим у всім послушні Сильвестрові, зачали — так само, як цар, непокоїтися моральною залежністю від попа, самодержавство їх скріплювалося, замість цього, щоби як давніше приймати беззглядно його поради, завважували вони Сильвестрові, що світські люди більше від попа надаються до державних і воєнних справ. Рішальною подією для Сильвестра була заходяча тоді конечність вибору між Кримом а Лівонією. Отець Сильвестер радив цареві не рушати лівонських німців, жити взагалі в мирі з християнськими країнами, а противно старатися порушити їх разом з Москвою на бісурман, а тимчасом самому йти на Крим та власноручно заткнути хрест на тім місці, де св. Володимир прийняв хрещення.

(Дальше буде).

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

„Травелар“ зі життя наших людей в Ріднім Краю.

Підприємливість наших людей виказується у всіх ділянках людського життя. Мало хто з нас подумав би, що наш чоловік без найменшого досвіду міг зібрати зі життя нашого народу в Ріднім Краю „травелар“. Ми всі знаємо, що це фільмовий образки, що їх висвітлюють під назвою „травелар“. Такі „травелари“ є з цілого світу, але з українського життя нема. На таку щасливу думку попав оден з наших філадельфійських українців грома. Мартин Лошньовський. Він недавно відвідав Західну Україну з рухомою камерою. По дорозі зібрав образки зі життя наших людей. І брав він ті образки дослівно. Що бачив, то фільмував. Фільмував як сніють, орють, як живуть, як молотять, як перуть на річці шмаття, як беруть конопля як їх мочать, як їх труть, як чешуть; брав фільми з різних сілських обрядів при церкві при чисталні, як люди з процесією йдуть в поля, як відбувають народні свята, як відбувають весілля і т. д. Гром. Мартин Лошньовський сфільмував життя наших людей з таких сіл: Магдалівки, Митиці, Хоптанки, Пізанки, Козівки, Ілавча, з міст Скалата й Тернополя, й інших сіл і міст. І треба признати, що всі ми, що бачили ті образки, дуже ними раділи і нам надзвичайно приємно було пригадати собі ті події в селі, які він висвітлював. Зноваж тутешній молоді було цікаво, як то люди живуть в тім Ріднім Краю, про яких їх батьки так багато розказують. І хоч зробив це гром. Лошньовський цілком по аматорськи, то він так правдиво це зробив, що й як є які недомогання в його фільмі, то йому прощається, бо нам було цікаво дивитися на гарне і чисте життя наших рідних в Ріднім Краю.

Такий „травелар“ дуже цікавив наших людей. Многі тепер намовляють гром. Лошньовського, щоб він вертав назад до краю і взяв багато більше образків зі життя нашого народу і зробив це у кращій формі. Бажаючи задовольнити людей, як також бажаючи краще представити наших людей у правдивому світлі, гром. Лошньовський задумує скоро знова поїхати до краю і привезти правдивий „травелар“. І то привезти не лише самі рухомі образки, але просто привезти говорячий „травелар“. Це напевно буде дуже цікаве, тим більше, що він задумує вступити о дорозі в Карпатську Україну і знати там якнайбільше образків з життя нашої малої держави. Можна лише побажати якнайбільше успіху гром. Лошньовському в його почині. Вже тепер багато людей зголосилося до нього, щоб він зняв їх родину, обійстя, село і таке інше на фільму. І М. Лошньовський обіцяє це зробити як з одного села чи міста звернеться до нього більше як оден чоловік.

Теодор Свистун.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР, КОЛИ Є ДОБРИЙ ВИБІР.

- ЖЕЛЯТИНОВІ, релігійні 5 ц.
- КНИЖКОВІ з віршами 5 ц.
- УКРАЇНСЬКІ картки з гарними кольоровими зображеннями, без віддрукованих поздоровлень. Надаються на всякі свята, можуть бути вислані як великодні картки, спеціально до американців, щоб представити нашу візори 5 ц.

При замовленні просимо точно написати, який рід карток Вам вислати. Карток на кредит або на с. о. А. не висилається.

Замовляти в книгарні „Свободи“:
“Svoboda”
 P. O. Box 346
 Jersey City, N. J.

ІОНГСТАВН, О.

Жіноцтво вишановує Ольгу Басараб.

Поверх 50 жінок зорганізованих в сестрицтво при українській прав. громаді, створило в себе жіночий відділ ОДВУ і на початок своєї праці влаштувало жалібну академію в честь Ольги Басараб в 15-ліття її мученичої смерті. Свято відбулося 5. лютого в парохіяльній салі при участі звич трьох соток гостей. В програму входив хор сестрицтва з 22 жінок, хор дівчат і молодечий хор дівчаток школи; всі під управою о. С. Мусійчука. Найкраще враження зробив хор жіночий, так несподіванково гарних відповідей пісень, як і появою на сцені, біля образа Басарабової. Академію відкрила предс. Марія Ліницька, а вступне слово виголосила Марія Гальчишак. З жінок гарні і чутливі декламації виголосили: А. Коваль, Ю. Юрчак, А. Сидор і ще кілька дівчат з хору і школи. Вірші виголошени були з під пера о. С. М., а також відспівано на початку пісню його „На вічну пам'ять О. Басараб“ арр. Гайворонського.

Святочну промову виголосила пані Мирослава Мусійчук. Були також слова панни Олі Мусійчук і дует пань: Гальчишак і Коваль.

Новий жіночий організації зложили привіти предсидниці всіх організацій при громаді, бажаючи жіноцтву гарного розвою в їх праці на вибраному шляху ОДВУ, і сестрицтва, на користь громади на славу Бога й України.

Того дня по Сл. Божій о. С. Мусійчук відправив панахиду за героїню Ольгу з відповідною проповіддю. До панахиди стало зорганізоване жіноцтво, а люди, що набили церкву по береги, дивувалися з гарної організації жіноцтва. Все це можна завдячити свідомим жінкам при цій громаді і їх проводові.

Концерт закінчено співами „Непора“ і „Ще не вмерла Україна“, спільними хорами всього жіноцтва і дівочтва, числом 80 душ на сцені. Цього вечора ніколи наше громадянство не забуде і тим більше не забуде героїню Ольги Басараб, що її дух був тут між всіма та накликав до праці і боротьби за свободну Українську Державу. Чистий прихід в сумі \$10 вислано на визвольну акцію через „Об'єднання“, а також частину приходу вишлеться до Централі ОДВУ як задаток на початок праці цього сестрицтва, а тепер відділу ОДВУ.

Громадянин.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

На Світову Виставу.

Український Червоний Хрест від 4. зібрав жертви на Український День на Світовій Виставі. Зложили по \$2: Текля Матвійчук, І. Рошко (стар.); по \$1: В. Дробуш, Ю. Рожевський, Н. Плуговський, С. Почкур, О. Запаранюк, Я. Борещкий, П. Березицький, Е. Хомета, М. Хавлюк, Е. Голубович, М. Попилишин, Ю. Козаківнич, К. Венечук, П. Василь, Т. Ковальчук, П. Бурбел, Н. Патинок, В. Ковальчук, В. Колісник, П. Гривчаник; по 50 ц.: М. Шалаган, Н. Хабінець, Н. Музика, Е. Топольницька, П. Столяр, М. Сампара, В. Фурс, К. Стасюк, І. Чухрій, М. Николишин, П. Равлик, М. Сузанський, О. Плуговський, С. Пиварчук. Разом \$30.75. Пані Хобозак подарувала їдника на підприємство, з якого прийшло \$15, також призначених на Світову Виставу. Разом \$45.75.

П. Гіна, предсидниця У. Ч. Х.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕПОРОЗУМІННЯ.

В своїм дописі „Звідки беруться кримінальні типи“, я навів приклад з Трентону, згадав двох батьків, що не належали до української громади і не брали жадної участі в українському житті, а яких сини опинилися в тюрмі. Громадянин Кушнір відповів на це спростованням під наголовком „В обороні доброї олімпії своєї громади“. Він пише, що я зробив зле, що не подав імен батьків і їх синів, бо про такі випадки громада нічого не знає і такі заводи очорнюють свідому громаду та кидають на неї погане світло. Я не подав прізвищ батьків, щоб не розгортати їх пригінних ран. Адже їх імена були опубліковані досить широким в трентонських газетах як „Стейт Газет“ і „Трентон Таймс“. Гром. Кушнір минається з правдою, коли твердить, що про такі випадки йому не відомо. Та ж гром. Кушнір бував в одного і другого батька в хаті кількадесять разів. А колиб навіть і призабув ті прізвища, то можна дуже легко знайти кримінальний рекорд в суді. Дальше, я не бачу причини в тому, чому такий випадок має кидати погане світло на громаду. Колиб я був у своїм дописі твердив, що ці батьки належали до громади чи до церкви, а притім додавав, що ось так виховувала громада чи церква дітей, що вони опинилися в

тюрмі, то тоді малаб чого громада чи церква жалітися на мене. Та я виразно писав, що тільки рідна школа та церква дають моральне виховання нашим дітям, та що якби ці батьки були належали до громади чи церкви, а їхні діти до української школи, то певно не було б зійшли на злу дорігу.

За вище згаданий допис я відстав кількадесять листів від громад та церков в яких вони мені сердечно дякують за те, що мій допис вказує правдивий шлях блудним. Я завжди держусь засади, що в часописі треба писати тільки правду. Про своє ім'я не дбаю, а кажу за Франком, що може пропадати моє ім'я, але хай живе український народ! В. Гасій, Нью-Йорк, Н. Я.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕСІЛЬНИЙ ОБРЯД У БОЙКІВЩИНІ

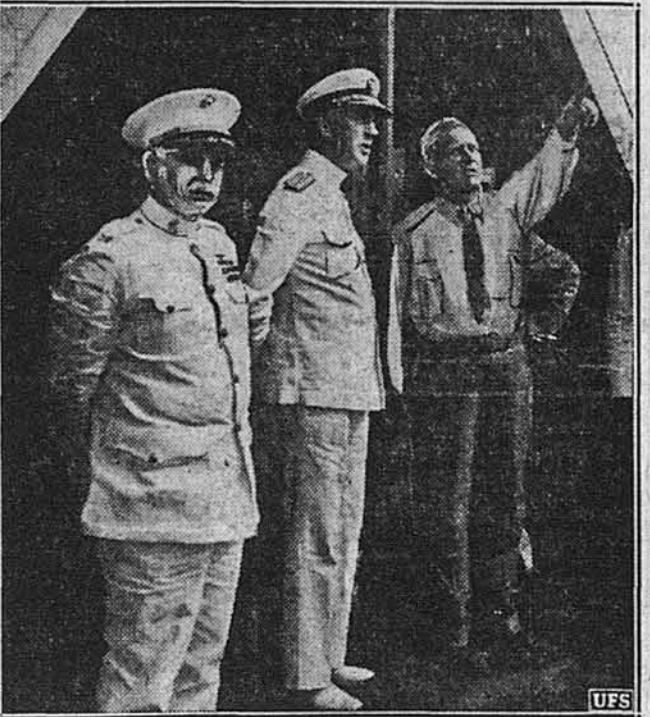
написав Остап Мисевич. 3 партитурою 60 ц.

УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ

написав Іван Бугера. 3 ілюстраціями 40 ц.

Замовляйте в книгарні „Свободи“.

“Svoboda”
 P. O. Box 346
 Jersey City, N. J.

АДМІРАЛИ СЛІДЯТЬ ЗА НЕБОМ.

Підчас маневрів модерної воєнної флотії адмірали звичайно слідять не за рухами кораблів на воді, але за рухами літаків на небі. На образку: американський віцеадмірал Алфред Джансон (другий з лівої сторони) дивиться за шквирними літаками підчас недавніх маневрів американської флотії на Карибському морю. З ним полковник Рой Гейгер та поручник полковник Ларкин.

3 НИЗИН — ДО ВЕРШИН

Це зміст найновішої книжки з краю. Такої, якої ще в нас не було, бо вона розповідає про життя сина бідної міщанської української хати, що власним трудом і боротьбою величезні перепони своєю залізною волею добився як артист-співак верхів світової слави. Цей великий мистець був теж великим українським громадянином і щедрим жертводавцем, що роздав у життя сотки тисяч — на допомогу потребуючим одиницям і на публічні українські народні потреби. Цю книжкою є:

ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА — МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА

Книжка багато ілюстрована. Видана дуже вибагливо, естетично, на найкращім папері. Портрет мистця в кольорах кисти відомого артиста-малюра Миколи Івасюка. Обгортка рисунку М. Бутівича.

На зміст книжки складаються статті:

Олександра Мишуги, Богдана Лекого, Олександра Кошиця, Остапа Гривача, Степана Смаль-Стоцького, Стахислава Людкевича, Вадима Шербаківського, Андрія Чеховського, Марії Гребенської, Степана Чарнецького, Костя Левичюка, Олександра Парашоняка, Софії Дністрянської, Михайла Лозинського, Ярослава Стиранського, Май Кінберга, Писиди Дримакала, Івана Копача, Антона Лотоцького, Івана Німчука, Луки Мишуги і інших.

Книжку ту прочитає передовсім з особливим зацікавленням кождий, що любить спів, що хотів би пізнати, як треба співати, що хотів би дізнатися, що це значить бути — мистцем.

ЦІНА З ПЕРЕСІЛКОЮ \$2.

ЗАМОВЛЯТИ:

“SVOBODA”

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

3 МУЗИКИ

В КАНАДІ ПРО СПІВ М. ГОЛИНСЬКОГО.

В канадійській часописі „Новий Шлях“ помістив д-р П. Маценко довшу статтю з нагоди концертів українського оперового артиста Михайла Голинського. Читаємо там між іншим таке:

„Голос М. Голинського міцноспильний, мужній, милий, рівний в усьому діапазоні (обсязі), чи інак — вирівняний і вишліфований до досконалості, коли зникають зміни т. зв. регістрів, а чується один, без змін щодо фарби, характеру голосу у всій його шкалі.

„Володіє артист голосом зовсім вільно. Слухач ніколи не відчуває напруження. І, здається, що страшний для більшості співаків високий тон, беруться ним легше ніж середній. Характерним для М. Г. у володінні голосом є легкість. І в цьому, здається мені, він залишив за собою і славного Каруза.

„Тому й болячки співаків — messa di voce — (чит.: месса ді воце — легко насаджений тон, розвинутий до f і знову легко повернутий до piano) — у М. Г. зовсім не існує. Насаджується тон в piano, чи у f легко, інколи неспостережливо, як також легко розбудовується.

„Особливо вражає слухача майстерне уміня співака довести свій спів до рецитативної пошепки (sotto voce). Уміня це полягає в тому, що спів, чи рецитатив, пошепки мусить бути остільки злітована, щоб кожне слово, чи звук, відданий в piano, були чути по всій салі опери, чи драматичного театру. Тут до діла приходить досконале дихання. Доводиться тільки подивляти дихальні засоби М. Г. і уміня ними користатись!

„Про фарбу голосу говорити вже саме амплуа артиста — драматичний тенор. Однак М. Г. уміє надати голосові різних відтінків: блеску і дзвінкості міді й срібла, а потім раптово примусити слухачів пережити враження догортання до оксамиту, едвабу...

„Голос артиста належить до тих, які завжди хочеться слухати.

„Про дикцію (вимову) говорити зовсім тяжко. Вона доведена до вершин того мистецтва. Кожне слово пісні, чи арії артистом не лишень прекрасно й округло вимовлене, воно зачинає пульсувати життям своєї суті, формою і барвою. Торкається це і цілих фраз, які віддані з таким уміням, примушували відгукнутись на них струни у душах слухачів і закарбувати в них пережиті почування на завжди.

„М. Голинський — великий інтерпретатор. Чи це у виконанні народної пісні, чи арії якогось італійського майстра. І там, і там М. Г. просякає до глибини твору, вибірає питомі й правдиві для них ознаки і в чистому виді, підносить їх слухачам.

„Маніра й способи виконання репертуару, з доданням до цього українських сердечности й глибини у виявленні почувань, належать до стилю „бель канто“. (Бель канто — „гарний спів“, італійський спосіб співання, що головну вагу кладе на красу звука та вязану, мелодійну лінію).

„М. Голинський чарівний не тільки як співак. Він як і людина в приватному житті приступний, скромний і уважний. М. Г. — зразковий громадянин і, як і кождий із нас, усім серцем переживає „гаразди“ українського народу. І через те його піднесення й слава будуть славою для України.

„І не забудьмо, що ми, всі українці Канади і Америки, мусимо до того причинитись. Ніхто відразу славним не став. Дорога до слави крута й терниста. Часто і великі таланти не доходять до півдорogi! треба нам допомогти.

„І тому — перше — було б бажаним, щоб театри підчас концерту М. Голинського були повні; друге — було б добре, щоб українські склепари, які торгують музичними інструментами й нотами звернулися до світового імені фабрики по виробу рекордів (графофонових плит) Віктора, з виказанням вимог покупців і просилиб зрекродувати спів М. Голинського. Це можуть зробити також всі українські культурно-освітні організації, хори і приватні особи. Більше фактичних побажань, більше надій на успіх. І це треба починати вже тепер, не відтягаючи до часу від'їзду співака з Америки. Адреса фірми: Victor Radio and Record Co., New York, N. Y.

„Про необхідність і обов'язок увіковічення співу великого співака, гадаю, непотрібно говорити. Згадаймо тільки: мали ми великих співаків — О. Мішугу, М. Мендінського і ін., хор О. Кошиця, а чи маємо їх рекорди і доброї фірми?! Коли і є дещо, не чуємо в радіо. Радіостанції рахуються тільки із рекордами славних фірм, які гарантують за якість виконання й категорію виконавців. І тому користаймо з нагоди, засилаймо листи-побажання до згаданої фірми, щоб вквітати і наша пісня у виконанні славного співака М. Голинського, увійшла у постійну програму радіо-станцій світу“.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НЕНТИЙ-ГЛО, ПА., І ОКОЛИЦІ!

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ШКОЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО НАРОДНОГО ТАНКУ

В НЕДІЛЮ, 19. ЛЮТОГО (FEBRUARY 19, 1939)

У „FAMILY THEATRE“, NANTY-GLO, PA.

Початок у 2. пополудні. — Вступ: діти 15 ц., старші 35 ц.

Танцюристи з української церковної православної громади із Ненті-Гло й танцюристи з Лжансаві і з Літсбурши при співучасті добрих українських співаків: шан. пані Ониськової і панночок Любів, Гаорії й Лесі Ониськівних з Літсбургу відспівують кілька українських пісень. Про українську національну музичну культуру виголосить промову шан. гість, добр. адвокат Василь Ониський, і учитель з Літсбургу, добр. Микола Бабак, родом з Нанті-Гло, Па. Танцюристи під управою учителя Миколи Арсенія.

УВАГА! — БАВНД БРУК, НЮ БРОНСВІК, МЕНВІЛ, САВТ ПЛЕЙНФІЛД, ЛІНКОЛН, САВТ БАВНД БРУК, РАРИТАН І ОКОЛИЦІ!

Заходом Комітету Злучених Відділів У. Н. Союзу і У. Р. Союзу, за згаданих місцевостей і при співучасті Драматичного Круга укр. прав. церкви з Нюарку, Н. Дж.,

В СУБОТУ, 18. ЛЮТОГО (FEBRUARY 18, 1939)

В COLUMBIA HALL, 222 TALMAGE AVE., BOUND BROOK, N. J. ДВА ГАРНІ, ВЕСЕЛІ ТА ПОУЧАЮЧІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

„ЖІНКА ГОРОЮ“ І „МЕХАНІК ВІД УСЬОГО“

В один літ в один літ. По представленню ТАНЦІ до пізньої ночі. Початок точно в 7. годині ввечір. — Вступ 40 центів.

Громадяни і Громадянки! Карпатська Україна по тисячлітній неволі недавно здобула свою незалежність і як нова держава потребує до розбудови матеріальної помочі. Тому наш комітет рішуче дає спільне підприємство, з якого чистий прихід має піти на допомогу Карпатській Україні. Тому проситься шановних громадян прибутись якнайчисленніше.

За добру й чесну забаву ручить — Комітет.

НОВИНА! РОЧЕСТЕР, Н. Я. НОВИНА! МОЛОДЕ СЕСТРИЦТВО СВ. АННІ

ПУЩЕННЯ

В СУБОТУ, 18. ЛЮТОГО (FEBRUARY 18, 1939)

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.

Вступ на вечеру й танці 50 ц., тільки на танці 25 ц. Початок у годині 5:30 ввечір.

Запрошуємо. Шановних Громадян місцевих і околицьних прийняти численно на ту вечеру. Всес дохід призначений на парохію.

За добру забаву ручить — Комітет.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ІОНКЕРС, Н. Я. Місячні збори Тов. Подільська Сп. від. 86, відбуваються в неділю, 19. лютого, в годині 2. пополудні, в салі V. Г. Кляубу, 13 Вашингтон Стріт. Проситься довгочасних членів виписати і прирівняти свої належності. Будеться приймати нових членів без вступного до Союзу і до Тов. — Н. Чолій, пр.; В. Мандзіл, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбуваються в неділю, 19. лютого, зараз по Сл. Божій, в укр. парохіяльній школі. Проситься всіх членів прибутись на ці збори, бо є важкі справи до вирішення. Напоминається членів, котрі не платять точно своїх вкладок, що надаліше братська каса не застане за нікого і тим самим член наражується на суспенду. Повідомляється, що на 1939 рік вибрано такий уряд: Гр. Сайкевич, предс.; П. Польоний, заст.; Т. Мороз, кас.; Гр. Костик, заст.; П. Саламаха, фін секр.; І. Калапч, рек. секр.; контролери: Гр. Костик і П. Подіничак; дозорателі хорів: Н. Лядик, Г. Хоріччук, заст. — Секр.

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

Питання: Я приїхав до Злучених Держав 1913 року, але на паспорт мого брата. Чи це правда, що мій вступ був неправильний і тому не можу стати американським громадянином?

Відповідь: Хто прибув до Злучених Держав на чуже ім'я перед 22-го травня 1918 року, коли то ввійшов у життя паспортний закон, то розуміється, що такий учинок не буде перешкодою для громадянства. Однак особа, що прибула під прибраним назвищем після згаданої дати, вважається негальною перебуваючою, навіть хоча заплатила поголовну таксу. Хто приїхав на чужий паспорт між 22-гим травня 1918 і 3-тнім червня 1921 року, може легалізувати свій паспорт через одержання так званої „посвідки реєстрації“.

Навіть хоч чужинець прибув перед 1918 роком, мусить по над усім сумнів доказати, що являється справді тою самою особою, котра приїхала на вказане прибране назвище. Інакше мусить легалізуватись, а саме вибрати „посвідку реєстрації“.

Питання: Я приїхав до Злучених Держав кілька літ тому на безквотну іміграційну візу, маючи тоді 20 років життя і будучи сином американського громадянина. Не розуміючи як слід поставленого мені тоді питання, я заявив, що їду не одружений і мене записали як не одруженого. Однак фактом є, що у той час я був женатий і мав маленьку дитину. Моє подружжя виявилось, коли я почав старатися спровести свою родину до Америки. Тепер мені загрожує депортація. Як можна вирівняти ці неточності?

Відповідь: Маємо здогад, що Ваш батько підчас вношення аплікації на безквотну іміграційну візу для Вас теж подав, що Ви не одружені. Хочби навіть не була правда, що Ви і Ваш батько зробили помилку замість свідомого обману, то факт остається фактом, що Ви не були управнені до безквотної візи, котра належить тільки вільним малолітнім дітям американських громадян. Тому не бачимо для Вас іншої ради, а тільки вийти поза границі Злучених Держав. Найкраще старатись про дозвіл з Департаменту Праці на добровільний виїзд. Якщо іміграційні власті пересвідчать, що Ви не мали злого наміру, тоді можливо скасують наказ про Вашу депортацію і дозвлять Вам вийти добровільно. Це збереглоб за Вами право повертутися до Злучених Держав на звичайну квотну візу.

Питання: Я чув, що велике число нелегально тут перебуваючих чужинців успішно залегалізувати свій побут через так звані „особисті проекти“, внесені до конгресу на їх користь. Власне я один з тих чужинців, що не годі стати громадянами, хоч перебуваю тут уже понад дванадцять років. Чи балачки про „особисті проекти“ годяться з правдою?

Відповідь: У крайніх випадках, а саме, коли ваяються незвичайні труднощі або роздука родин, конгресмени деколи вносять спеціальні проекти, щоби певні чужинецькі особи признати легальними. Останніми часами конгрес прийняв гострі міри проти таких „особистих проектів“. На кінець сесії останнього конгресу внесено в сенат та палату послив біля двісті таких проектів, але тільки яких двацять прийнято. Всі інші внесення „вбито“ в комісіях іміграції і натуралізації сенату або палати послів.

Питання: Один молодий чоловік приїхав до Злучених Держав десять місяців тому. Пів року він жив у свого вуйка, котрий вивів був йому документ, званий „афідевіт оф супорт“. Тепер цей вуйко відкасується даліше помагати своєму кривому. Чи можна його примусити вдержувати свого сестринка? Також, зогляду на те, що цей молодий чоловік не має можливості дістати працю, чи може він жадати для себе публічної допомоги?

Відповідь: „Афідевіт оф супорт“ це тільки моральне зобов'язання замість законної відповідальності, бо за існуючими законами, чоловік зобов'язаний удержувати тільки свою жінку, малолітні діти і старих родичів, а більше нікого з кривних. Нам невідомо такий правні приписи, котрі моглиб заставити того чоловіка вдержувати свого сестринка.

Якщо цей молодий чоловік буде старатись і вспіє дістати публічну допомогу передупливом п'ятих років від дати його приїзду, то тимчасово він стане „тягаром громади“ за приписами іміграційних законів, а це може довести до того, що його можуть депортувати до його рідного краю.

ФЛІС.

Майбутній зять.

— Жінка: Чи той новий секретар у тебе, парубок, чи женатий?

— Муж, начальник уряду: Ще парубок...

Жінка: То може удалося би нам видати за нього нашу Орису?

Муж: А, можна, бо його й так перенесли сюди за кару.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

Збірка на Карпатську Україну.
На річних зборах Відділу 18. Союзу Українок у Джомейні, на Лонг Айленді, що відбулися в неділю, 5. лютого, ухвалено дати з каси товариства жертву на Карпатську Україну в сумі \$12. До цієї суми на цю саму ціль на руки товариства зложили ще: сестри Анна й Наталя Малетич з Нью Йорку \$5, пані Тетяна Мельничук \$3, пані Ева Паризак \$2. Разом збіраємо \$22 і перешлем через Об'єднання.

З. К.

БОСТОН, МАСС.

На народні ціни.

Дня 25 грудня м. р. відбулися річні збори Тов. Запорозької Січі, що приміщуються при укр. прав. церкві. На згадані збори прийшли громадою члени, щоб вислухати звітів урядників про їх щорічну діяльність, а також нарадитись про те, як повести працю на черговий рік. Попри чисто організаційні справи члени не забули також про нашу неоповстану Карпатську Україну. Кожен член висказував свою радість з приводу цього, що український народ віднаєска бою на малій частині української території своєю державністю. Говорили члени також про ті жорстокості, які завдають українському народові вороги на поневолених українських землях.

Тоді предс. І. Масиш заявив зборам, що хоч товариство потерпіло фінансово через слабкість членів, то проте не можна відмовити поміччю рідному краю. На внесок члена Н. Дависки товариство ухвалило \$30 на такі цілі: На Карпатську Україну і Світову Виставу по \$10; на Рідну Школу і Просвіту у Львові по \$5. Гроші вислали через Об'єднання.

П. Мороз.

ЕМБРИДЖ, ПА.

На Карпатську Україну.

Братство св. о. Ніколая, від. 276 У. Н. С. перешлало через Об'єднання \$14.10, що прийшли з гостини згаданого братства. Гроші призначені на Карпатську Україну.

Мих. Фул, секр.

На народні ціни.

Ром, Н. П. — Гром, О. Галз перешлав через Об'єднання на Рідну Школу \$4.25, що прийшли з колами. Зложили по \$1: П. Романович, М. Данишин; по 50 ц.: З. Фішук, М. Філіпський, І. Тичинський, І. Іванчик; по 25 ц.: О. Яворський, Разом \$4.25. **Нью Йорк, Н. П.** — Г. Саяк \$1 на Рідну Школу. **Лівінгстон, Н. П.** — Ольга Онуляк \$1 на Карпатську Україну.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Василь Тарз \$3 на Карпатську Україну, замість візка на могилу о. Павлика.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

На Карпатську Україну.

Сестринство Неп. Зачаття Пречистої Діви Марії в Джерзі Сіті на горі міста, на своїх зборах 5 лютого м. р., ухвалило вислати з каси \$10 на Карпатську Україну. Гроші вислали через Об'єднання.

Юстина Шміддер, касирка.

АЛЕНТАВН, ПА.

З забави на народні ціни.

Заходами Союзу Українок від. 40, устроено „вечерок Андрия“, на котрий кожна члениця щось жертвувала та приготувала потраву. Коли всі засіли до стола, до співаючої вечері, о. Філіппа розпочав вечерю молитвою. По вечері предсидання П. Лаба сказав парубкам і попросила до слова о. Філіппа, який висловив патріотичну промову й закликав українських жінок до витрепання організації праці і жертвенності, на вір то, що її виняла замучена ляхами Ольга Басараб. Далі йшли дуже гарні промови молодих і старших. Говорили з молоді: учителька панна Турчин і панна Климан, з хлопців — І. Попик і Р. Бохно; з старших говорили: пані Позебанчук, директриса Заворської шк., Мельничук, і п. Федорак. Далі пані Марушак жертвувала привітним великим медальком. Та гості, заходячи до сестринського зібрання, по гіршому долали браві у старім краю. Отож, панни Ю. Касич і панна А. Солога, роздаючи поміччю гостям грошові жертви на рідний край. Жертвували: М. Бобеляк \$2; по \$1: І. Зарудний, М. Мельничук, І. Федорак, І. Рудакевич, В. Кішак, П. Лаба; по 50 ц.: пані П. Філіппа, П. Король, М. Турчин, П. Марушак, В. Климан, Т. Савченко, Н. Худик; по 25 ц.: М. Попик, Е. Рига, К. Моло, А. Кадубець, М. Чорний, М. Коромець, А. Котик, А. Климан, М. Рудак, К. Вітик, К. Даник, К. Позебанчук, П. Гринчук, П. Калано, М. Турчин, С. Климан, В. Яремчук; решту дрібницю. По відчитанню розходів вислали через Об'єднання \$15 з призначенням по половині: на визвольну боротьбу і Карпатську Україну. Накінце хор під проводом І. Заворського відіслав кілька народних пісень.

Параня Лаба.

ОКСФОРД, Н. Дж.

На Рідну Школу.

Гром, Андрій Савран перешлав через Об'єднання на Рідну Школу \$5, які прийшли до збірки в братстві св. о. Ніколая, від. 174 У. Н. С. Зложили по \$1: А. Савран, Г. Коваль, П. Коваль, Іг. Шумарський, П. Давок.

ПРОВІДЕНС, Р. А.

Дар любові на Карпатську Україну.

Невеличке Тов. Т. Шевченка 71 від. У. Н. С. відіслало свої річні збори, навіяні подумом радісних вістей з Карпатської України, яка наразі стала несеючим приривком і буде забором до відбудови соборної української держави.

На зборах були прийняті майже всі члени. А коли на чергу прийшла справа народної одушевленості члени ширими словами витяли й тишилися на острові вільної української землі, так, як радується подорожний чоловік довістному зорею, що перша засіє на небозводі після довгої темної ночі. Привітні підкреслили свою відданість для Неньки України одноголосною ухвалою: \$50 з товариської каси на Карпатську Україну.

ПЛИВАЦЬКИЙ КОСТЮМ.

Фільмова зірка Лана Тернер презентує найновіший пливачський костюм. Критики кажуть, що він і гарно розписаний у квіти й практичний. Він зроблений з білого шовку.

Одночасно вибрано комітет допомогти, якому припоручено вжити всіх можливих засобів, щоби допомогти своїм братам, які по сотках літ тяжкою порожою неволі добились рідної землі на своїй пращадій землі.

Вибраний комітет охотно взявся до свого завдання і в короткім часі зібрав більшу кількість прихильного одування і обуви. Ту одіж вислали 31 грудня м. р. на Карпатську Україну через Український Червоний Хрест в Нью Йорк.

Далі, на руки допомогового комітету вилінули датки. Збірка з товариських зборів, котлі і шедірок. Хоч як скромний цей дар в обличчя хили, однак зважувши час кількості безробіття, яке до дня вичерпало одадності українського робітника, треба признати, що цей дар любові для Карпатської України подиву гідний на так малій турботі ідейних громадян.

На цей дар любові поодинокі зложили: Тов. Т. Шевченка 73 від. У. Н. С. \$50; А. Сидор \$4; по \$3: П. К. Мартин, Д. Лободяк, Г. Бойко, Г. Дулуба, В. Коварка, Ю. Ярема; по \$2.50: Р. Ружило, Н. Пшонський; по \$2: П. Наполеонський, К. Петченко, Н. Москалюк; Н. Костів \$1.50; по \$1: В. Сидор, Е. Подєворна, М. Борис, С. Сорочка, С. Чупко, І. Чорний, І. Витязь, М. Витязь, М. Журба, А. Мишини, Ю. Спортоский, М. Варнак, Ч. Свідерський, С. Саска, Г. Лука, А. Дикун, Г. Болух; по 75 ц.: О. Настасійський, С. Клидибалюк; К. Реуцький 55 ц.; по 50 ц.: П. Кожальчук, І. Мамчак, В. Рекрут, Ф. Лущка, К. Подєворний, М. Рак, П. Сачук, В. Обличинський, А. Шапак, М. Лозовський; В. Крутий 35 ц.; по 25 ц.: А. Лех, М. Пашник. Разом \$109.40. Розходу було \$5.28. Осталу суму \$104.12 вислали через Об'єднання до правління Карпатської України.

КОМІТЕТ:

І. Чорний, Д. Лободяк, Г. Бойко.

ГЕРКІМЕР, Н. П.

З забави на Карпатську Україну.

З нагоди визволення частини українських земель зпід чужого ярма українці в Геркімер радісно відсвяткували 14 січня новий український рік. Найбільше причинились до того, щоб перенести цю забаву, п. М. Микитюк, та Д. Охотка. Останній походить з Великої України. Помогали також наші патріотичні фармери.

В укр. прав. церкві о. І. Шнурер

віногонки відомістю проповідь, по якій заповів обід в місцевім У. Н. Домі і запросив туди всіх громадян. Привіт тріо бавились на тім забаві, була свої добрі бесідики. У перешедено збірку на Карпатську Україну, що дає парку суму. Зложили: У. Н. Дом \$10; Укр. Ам. Співзв'язки \$5; по \$2: Т. Янішевський, Д. Бурчаківський, о. І. Шнурер, Н. Павлишин; по \$1: В. Брикало, М. Бундик, С. Захрецький, М. Конікевич, В. Насинайчик, П. Мельник, С. Максимів, М. Трипещкий, М. Гост, М. Бурчаківський, О. Ангел, М. Вівар, М. Політило, К. Липицький, І. Неборачок, П. Павлушук, Л. Жавко, І. Верещак, Г. Головатий, Д. Франків, Д. Охотка, П. Куринський, А. Тусоглани, В. Сорочак, І. Клебан, В. Гуляй, Н. Ткачів, Н. Проппини, М. Кречівський, М. Микитюк; О. Шко 75 ц.; по 50 ц.: Е. Варещук, Д. Мерека, К. Донганюк, І. Політило, А. Плішак, П. Наконечний, А. Осичка, А. Трипещка, І. Сосні, А. Козаркевич, К. Луцишин; по 25 ц.: О. Макогін, З. Семенів; дрібницю 10 ц. Разом збіраємо \$59.85. Розхід був \$15.53. Липишось \$44.32, які вислали через Об'єднання на Карпатську Україну.

Хай ця сума буде поличником капіпо-маларським крикунам. І „поп Волошин“, чи „безбожник Реваль“, як вони їх називають не зрадники, а герої. Як довго будуть зелені Карпати, так довго їх імя в українській народі не загине.

І. Луцишин.

МИЛВІЛ, Н. Дж.

На Карпатську Україну.

Т-во ім. С. Мельничука, від. 331, на своїх річних зборах висувувало за своєї каси \$10 на Карпатську Україну. Гроші перешлали через Об'єднання.

А. Романюк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.

На народні ціни \$200.

Центральний Комітет Українських Національних Організацій в Елизабеті перешлав через Об'єднання \$200, з призначенням по сто доларів: Рідній Школі і Карпатській Україні.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. Річні збори відділу 123, відбулись 22 січня м. р. До перешедених зборів був вибраний Іван Волошин, а на секретаря Василь Баран. На зборах запала ухвала, щоби устроїти цього літа пікнік. Мається виробити по долару тікетів, котрі кожний член обов'язаний взяти. Далі вибрано новий уряд на 1939 рік, до котрого ввійшли: Василь Баран, предс.; Микола Солян, заст.; Михайло Волошук, кас.; Михайло Іванович, заст.; Василь Баран, секр.; Тома Урманець, заст.; контролери: Михайло Дорош, Павло Байда і Тимо Назар. Збори відбуваються в кожну третю неділю по першій. Дня 19. лютого м. р. відбудуться місячні збори в 3. годині по обіді, в тій самій галі, що і перешеді. Простежте, щоби члени явилися на тих зборах. — Василь Баран, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михайла, від. 111, відбудуться дня 19. лютого, в годині 1., зараз по Св. Божій, в галі церковній на вулиці. Проситься всіх членів прийти і вирівняти свої задегости, бо в протинний разі будуть суспендовані. Приведіть нових членів, а за те отримаєте нагороду від головного уряду. — Теодор Волошук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Збори Бр. св. Пасафата, від. 217., відбудуться в неділю, 19. лютого, в галі, де звичайно, точно в годині 2. пополудні. Обов'язково кожний член має явитись на зборах, бо є важні справи до поладження. Довгоючі члени, як місцеві, так і позамісцеві, мають коженко явитись і вирівняти свої задегости до каси братської і У. Н. Союзу, бо інакше будуть суспендовані. Не будьте так байдужими, щоби відкладати з місця на місця. Котрий буде суспендований, щоби кожен член повинен вислухати. Приймаємо нових членів до Бр. і У. Н. Союзу без вступного. Користайтеся з нагоди і приводіть своїх знайомих і кривних та впишіть їх в ради нашої славної організації, Батька-Союзу. — М. Рудий, предс.; К. Гуцька, кас.; А. Іванів, секр.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Важко маю НОВУ ЛІСТУ річних фармів. Хто хоче купити добру фарму, з урожайною землею, без каміння, може купити лише в одній околиці, то є в Гунтердон Кавіті, коло Flemington, N. J. Пшийте по листу річних фармів до:

MICHAEL GELLNER, RINGOES, N. J.

ДОМИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ ДИМ, 6 кімнат, рама, закрита веранда. Льота 66x300 фт., 25 ліній від Нью Йорку. Ціна \$5,500. Пшийте по інформації на адресу:

R. F. D. 4, Jersey City, N. J.

ПОЛЕ НА ПРОДАЖ

Я. МИХАЙЛО ПЕТРИК зо села Ворона, повіт Товмач, Галичина, має на продаж коло 7 моргів поля. Хлопці односельчан або сусідів ці інтересувалися би, прощу години по вальстелі:

MICHAEL PETRYK, Frankfort, N. Y.

ЛІК НА ШЛУНОК (Імпортований).
Це славне ЕВРОПЕЙСЬКЕ природне средство рекомендує головню тис, що терплять на катар шлуника й кишку, несравність, снугу, злуття й гази. Ціна Один Долар. Замовлення шліть до:

Mrs. GRETA LESKOVAR, 507 E. 73rd St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рікишці, як далеко позв. Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шпра і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: ELsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удєрстєкер заряджує погребами по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals at low as \$150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(36)

В ту хвили, в якій Том із задоволенням оглядав вульканічну гору, в кратері якої знаходилось заборонене місто Атар, до нього поспішно прибіг начальник його чорної сторожі і з поспіхом доніс: „Хлопці не хочуть йти далі. Вони залякані. Там Туен-Бака табу. Вони бояться. Там багато лиха. Вони можуть згинуть і ви, пане також“.

Том слухав з усмішкою цього звіту. Він знав, що чорні бояться вульканів. Але коли білі люди покажуть їм, що в цьому нема нічого надзвичайного, вони привикнуть до того. Тому він зарядив чорним, щоб розбили табор. А тимчасом він хотів сам добре оглянути околицю, та дати чорним нагоду привикнути до вулькану. Чорний відійшов, щоб виконати приказ.

Ця зупинка причинила де-що дорогого часу для Тарзана, який поспішав з усіх сил, щоб перехопити в час Тома. Та в оспіху перешкаджали йому інші члени товариства. Він мусів їх кормити. І тепер він мусів на хвилину перервати мандрівку вперед, щоб сполувати їжу. Запах антілоп відвів його дешир від гурта, якому він звелів посуватись поволі вперед.

Та це стягнуло на них нещастя. Бо, як було сказано, нетри були повні хижих звірів. І тепер отара великих малп, занохавши подорожніх, почала нервово скупчуватись біля свого провідника і нараджуватись, що починати. Юніго, ватажок малп, нічого не говорив, тільки мовчки слідував бистрими очима за подорожніми. Йому потрібно було жертви для їхнього пиру.